

Полятикіна Л.І.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри бухгалтерського обліку

Жиленко С.Г.

магістр спеціальності «Облік і оподаткування»

Сумський національний аграрний університет

м. Суми, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО МСБО ТА НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Сучасні ринкові відносини вимагають перегляду системи бухгалтерського обліку, одним із центральних елементів якої є облік взаєморозрахунків суб'єктів господарювання. Суб'єкти господарювання на перший план висувають вирішення власних проблем, замість виконання фінансових зобов'язань по платежах перед партнерами. Вирішення проблеми багато в чому залежить від вдосконалення бухгалтерського обліку взаєморозрахунків.

В умовах сьогодення в Україні здійснюється адаптація національної системи обліку та звітності до міжнародних стандартів, впроваджуються у практику нові підходи і методики обліку активів суб'єктів господарювання та джерел їхнього фінансування. У результаті господарської діяльності на будь-якому підприємстві може виникнути кредиторська та дебіторська заборгованість, яка складається із заборгованості постачальникам за одержані від них товарно-матеріальні цінності, заборгованості перед бюджетом за податковими платежами, заборгованості з оплати праці і страхування, авансів покупців у рахунок майбутніх відвантажень та ін. Така заборгованість складає значну частину пасивів, тому вивчення особливостей обліку кредиторської заборгованості в сучасних умовах господарювання за П(С)БО та МСФЗ є досить актуальним [1].

Облік дебіторської та кредиторської заборгованості є одним з найбільш складних та суперечливих питань. Особливе місце в кредиторській заборгованості займають численні розрахунки з постачальниками та підрядниками. Кредиторська заборгованість розуміє під собою можливість підприємства тимчасово використовувати запозичені ресурси, але з іншого боку також

зменшує показники платоспроможності і ліквідності. Особливу увагу потрібно приділити умовам переходу складання фінансової звітності за Міжнародними стандартами та впливу цього процесу на облік кредиторської заборгованості та її відображення у звітності.

Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками та підрядниками – це короткострокові зобов'язання, що виникають при постачанні продукції чи наданні послуг. Дані зобов'язання повинні погашатися згідно договорів про купівлю-продаж товарів, що укладається з постачальниками чи підрядниками [2, с.249].

В умовах поглиблення входження України до світового економічного простору виникає необхідність гармонізації національних стандартів ведення обліку згідно з міжнародними. В сучасних умовах в Україні здійснюється адаптація національної системи обліку та звітності до міжнародних стандартів. Це нерозривно пов'язано з удосконаленням системи бухгалтерського обліку, одним із центральних елементів якої є облік поточних зобов'язань підприємства.

Міжнародні стандарти мають рекомендаційний характер і не домінують над національними положеннями, які регулюють ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності у певній країні і є невід'ємною частиною національного господарського законодавства про діяльність суб'єктів господарювання. Національні П(с)Бо охоплюють усі чинні МсФЗ (IAS), але не копіюють їх. Деякі національні стандарти об'єднують положення кількох МсФЗ (IAS), а в деяких випадках передбачаються національні стандарти, які не мають аналогічного міжнародного стандарту. Структура стандарту визначається обсягом та змістом питань, які він розглядає.

Однією з основних принципових відмінностей П(с)Бо від МсФЗ (IFRS;IAS) є жорстка регламентація дій бухгалтера. В українському бухгалтерському обліку є єдиний план рахунків, який є обов'язковим для застосування всіма суб'єктами господарської діяльності. П(с)Бо традиційно орієнтуються на запити регулюючих органів (податкова служба, Держкомстат та інші), в той час як МсФЗ (IFRS; IAS) головним чином орієнтовані на користувачів, які мають дійсний чи потенціальний фінансовий інтерес до суб'єкта звітності: акціонерів, інвесторів, контрагентів [3, с. 361].

Згідно з МСБО 37 забезпечення відображається в балансі в складі короткострокових або довгострокових зобов'язань. У

бухгалтерській практиці нашої держави взагалі не передбачено поділ забезпечень за часом їх залучення, хоча термін виконання цих зобов'язань різний.

Забезпечення майбутніх витрат і платежів та цільове фінансування відповідно до нормативних документів, які регламентують порядок обліку цих ресурсів у вітчизняній практиці, займають проміжне місце між власним капіталом і зобов'язаннями, що вимагає уточнення і коригування законодавчої бази відповідно до МСБО. Зобов'язання підприємств і згідно з національними П(С)БО, і згідно з МСБО, прийнято поділяти на довгострокові, короткострокові і непередбачені. У міжнародній практиці довгострокові і короткострокові зобов'язання відносять до фактичних, тобто таких, які виникають з договорів, контрактів або на основі законодавства і їх вартість можна точно визначити. Непередбачені зобов'язання відносять до умовних – це неіснуючі зобов'язання, але вони є потенційними, тому що залежать від майбутніх подій, які можуть виникнути в результаті минулої події. Віднесення зобов'язань до довгострокових або поточних у нашій країні регулюється П(С) БО 11 “Зобов'язання”.

Отже, Національні положення (станданти) бухгалтерського обліку було розроблено на основі Міжнародних стандартів, тому існують як спільні характеристики, так і відмінні. А удосконалення існуючої в Україні системи обліку зобов'язань можливе лише за умови її уніфікації, з міжнародною, але при одночасному урахуванні національних особливостей. Це дозволить повністю розкрити облікову інформацію для ефективного управління господарською діяльністю підприємств, в тому числі про дебіторську та кредиторську заборгованість. В сучасних умовах в Україні здійснюється адаптація національної системи обліку та звітності до міжнародних стандартів.

Література:

1. <http://zakon.rada.gov.ua/go/1436-17>.
2. Візіренко С. В. Удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками / С.В. Візіренко // Інноваційна економіка. – 2014. – № 3. – с. 249-254.
3. Овсюк Н. В., Радченко О. Ю. / Виплати працівникам за ПсБо 26 та МсФз (IAS) 19: порівняльний аспект / Н.В.Овсюк, О.Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2013. – № 3(24) – с. 360-368.